

Varför är det så mycket lera i Rydebäck?

Bakgrund

När isen drog sig tillbaka efter den sista istiden, omkring tiotusen år fKr, var havsvattennivån hög. Vattnet låg över de nedpressade landsmassorna som senare skulle bli Skåne. Landhöjningen skedde successivt och under en period, 8300–7500 fKr, var hela Skånekusten sammanbunden med Danmark.

Så bildades leran

Över ytterligare några tusen år bröt havet successivt igenom landbryggan från norr till söder. Det skånska kustlandet höll fortfarande på att höja sig och Råån mynnade ut över ett stort område i ett delta. De sydligaste grenarna flöt ut i en bukt som låg över det framtida Rydebäck. Vattenmassorna förde med sig mycket sediment som blandade sig med havssanden och bildade den tjocka lerbädd som finns i Rydebäck idag. Vid den fortsatta landhöjningen ändrades så småningom Rååns flöde och två mindre bäckar formades, Heabäcken och Ryabäcken.

Först på kartan

Den lättarbetade leran var förutsättningen för tegelbruket som etablerades 1622 med den danska kungen Christian IV:s tillstånd. Man skalade av leran från åkrarna – la upp den för urlakning under vintrarna och behövde sedan bara älta den, sätta i formerna och låta den torka i torkklador inför brän-

ningen under våren och sommaren året därpå. Tegelbruket var länge det enda tegelbruket som nämndes på kartor över Skåne.

Bilden är tagen från boken "Arkeologi i Sverige, Fångstfolk och herdar" av Göran Burenhult.

Tegeladen och Tegelladan

I entrén till Rydebäcks bibliotek finns nu bla en karta där man kan se den tidigare havsnivån och den stora gren av Råån med flöde över Rydebäcksbukten. Även kopior av två kartor från 1600-talet finns där. En från den danska tiden, före 1658, med "Tegeladen" klart markerad och en detalj från Buhrmanns Karta från 1684 där tegelbruket är markerat som "Tegelladan".